

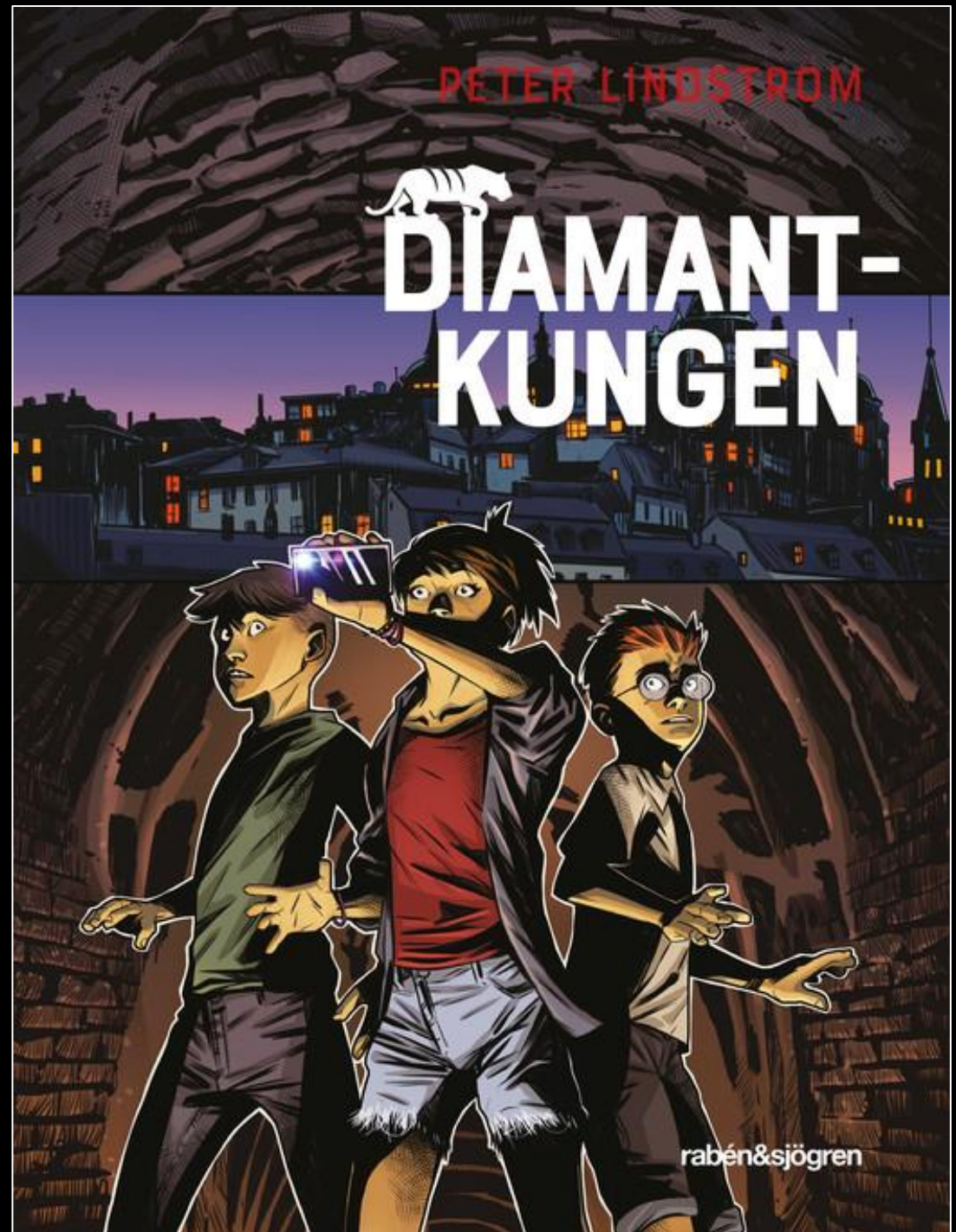
LÄRARHANDLEDNING

Titel: Diamantkungen

Författare: Peter Lindström

Rekommenderas för: Åk 3-6

En handledning av: Peter Lindström &
Ingela Lindström

INTRODUKTION

Diamantkungen är den första delen i deckarserien De tre tigrarna. Serien utspelar sig på Södermalm i Stockholm, där huvudpersonerna, Ester, Harry och Sigge, bor.

Diamantkungen utkom 2020 och är Peter Lindströms debutbok.

JOBBA VIDARE MED BOKEN

I den här handledningen finns tips och inspiration kring hur man kan arbeta med deckaren som genre. Här presenteras en metod för att skapa förståelse kring hur en deckarhistoria är uppbyggd med dess olika grundkomponenter. Du får förslag på frågor som du kan ställa under läsningen. I slutet av handledningen finns även en övning där du själv kan använda metoden för att skapa egna deckarberättelser med eleverna.

Handledningen ger dig även verktyg till att stimulera elevers läsförståelse och läslust. Du finner frågor i varje kapitel som underlag till diskussioner. Frågorna adresserar olika nivåer av förståelse i läsningen:

- **På raderna.** I dessa fall kan du hitta svaren direkt i texten.
- **Mellan raderna.** Här kan du dra slutsatser kring sådant som inte sägs rakt ut.
- **Bortom raderna.** Här reflekterar du i ett större perspektiv kring texten.

BERÄTTELSEN

Ester, Harry och Sigge är bästa vänner och bor i samma hus på Södermalm i Stockholm. De har länge drömt om att bli detektiver. De har till och med startat en deckarbyrå, fastän de har ännu inte har stött på något fall. En dag får de höra att det tidigare har bott en diamanthandlare i kvarteret. Men när han dog så var hans förmögenhet som bortblåst. En del tror att han gömde diamanterna innan han dog och vissa tror att han gömde dem i det hus som de tre barnen bor i.

När de en dag upptäcker ett krossat fönster i källaren blir det början på ett äventyr de sent ska glömma. Äntligen har de fått sitt första fall!

VAD ÄR EN DECKARE OCH HUR ÄR DEN UPPBYGGD?

En deckare är en spänningsbok där huvudtemat ofta är att skildra brott. Gärningspersonen, brottet i sig och/eller tillvägagångssättet är ofta okänt för läsaren och avslöjas under berättelsens gång. Böckerna innehar ofta ett starkt spänningsmoment. Ordet deckare har sitt ursprung i ordet detektiv.

Det finns flera sätt att synliggöra en deckarhistorias grundkomponenter. I den här lärarhandledningen används en metod där följande beståndsdelar visualiseras:

- **Huvudpersoner.** Den eller de personer som står i centrum för berättelsen. Ofta är det dessa som försöker finna lösningen av bokens mysterium.
- **Miljö.** De platser och tidsepoker som historien utspelar sig på.
- **Mysterium.** Oftast finns ett huvudmysterium som driver handlingen framåt. Det kan dock även finnas andra mysterier i berättelsen, där vissa kan vara en del av huvudmysteriet medan andra är sidospår.
- **Ledtrådar.** Pusselbitar som mer eller mindre tydligt planteras under berättelsens gång. Dessa hjälper huvudpersonen att komma vidare i fallet och även till slut finna en lösning på det. Var uppmärksam på de ledtrådar som medvetet för tankarna åt andra håll än lösningen för att öka spänningen.
- **Misstänkta.** En eller flera personer som kan ha skapat/ligger bakom mysteriet. Ibland kan läsaren avskriva en misstänkt innan huvudpersonen gör det.
- **Upplösning.** När mysteriet får sin förklaring och eventuella brottslingar ofta får stå till svars för sin handling. Upplösningen är ofta berättelsens klimax.

FÖRE LÄSNINGEN

Titta tillsammans med eleverna på omslaget. Diskutera i helklass eller i mindre grupper:

- Vad tror ni att det är för typ av bok?
- Vad tror ni att den kommer att handla om?
- Vilka personer tror ni att det är på omslaget?
- Vilka egenskaper tror ni att de har?
- Var befinner sig personerna?
- Vilken sinnesstämning är de i?
- Vilka förväntningar har ni på boken innan ni börjar läsa den?

Be eleverna att resonera kring sina svar och koppla dessa till sina egna erfarenheter.

UNDER LÄSNINGEN

Försök att under läsningens gång knyta an till deckarens olika beståndsdelar (huvudpersoner, miljö, mysterium, ledtrådar, misstänkta och upplösning). Gör paus i läsningen för att reflektera över dessa. Ställ frågor som: Fick vi någon ledtråd? Tror ni att den ledtråden ledde oss närmare mysteriets lösning eller var det ett villospår? Använd de frågor som finns presenterade under avsnittet "Kapitel för kapitel".

Blanda deckarfrågorna med läsförståelsefrågor.

Boken innehåller inte så många svåra ord. Men vid läsning för yngre åldrar kan du gå igenom nedan utvalda ord och uttryck inför varje kapitel.

EFTER LÄSNINGEN

Reflektera över deckarens olika beståndsdelar och försök att koppla dessa till berättelsen.

I slutet av lärarhandledningen finns även förslag på en övning där eleverna själva kan skriva en deckarhistoria.

KAPITEL FÖR KAPITEL

Kapitel 1 – Ett besök på vinden

Ord och uttryck

- Fastighetsskötare, ertappade, gallerdörrar

Läsförståelse

- Vad är det för uppfinning som Ester, Harry och Sigge provar? (*på raderna*)
- Hur ser huset ut där de bor? (*mellan raderna*)
- Vad drömmer Ester om? (*bortom raderna*)
- Varför skriver Ester i en bok? (*mellan raderna*)
- Vad är det Ester hör utanför vindsrummet? (*på raderna*)
- Vad är det som har orsakat ljuden Ester hört? (*på raderna*)

Deckarfrågor

- Vem är karaktären som vi får följa i kapitlet? (*huvudpersoner*)
- På vilken plats utspelar sig kapitlet? (*miljö*)
- Vilken tid utspelar sig berättelsen? Vilken årstid? Dåtid eller nutid? (*miljö*)
- Sker något mystiskt som Ester försöker hitta en förklaring till? (*mysterium*)

Kapitel 2 – Ett mysterium dyker upp

Ord och uttryck

- Förhandlare, kvarter, skröna

Läsförståelse

- Vilka personer får vi följa i kapitlet? (*på raderna*)
- Var är brödernas pappa? (*på raderna*)
- Varför svarar bröderna så kortfattat på sin mammas frågor? (*bortom raderna*)
- Varför vill Ester hjälpa till med städningen i källaren? (*mellan raderna*)
- Varför berättar Alfred om mysteriet för barnen? (*bortom raderna*)

Deckarfrågor

- Vilka tror du är huvudpersonerna i berättelsen? (*huvudpersoner*)
- Vilket mysterium är det som presenteras för barnen? (*mysterium*)
- Vad tänker barnen om mysteriet? (*mysterium*)

Kapitel 3 – Sprucket glas

Ord och uttryck

- Linsen, piskställning, avloppsrör

Läsförståelse

- Vad ser Sigge i kikaren? (*på raderna*)
- Varför tycker Harry att det är konstigt att familjemedlemmar ofta begår brott? (*mellan raderna*)
- Vem ser de genom källarfönstret? (*på raderna*)
- Varför tycker Sigge att mannen i torkrummet betar sig konstigt? (*på raderna*)
- Varför blir Sigge glad i torkrummet? (*mellan raderna*)

Deckarfrågor

- Presenteras något nytt mysterium? (*mysterium*)
- Finns det något samband mellan de mysterium som hittills har presenterats i berättelsen? (*mysterium*)
- Hittar barnen några ledtrådar som kan ge klarhet i mysteriet? (*ledtrådar*)
- Finns någon person som barnen misstänker kan ha begått brottet? (*misstänkta*)

Kapitel 4 – En ledtråd

Ord och uttryck

- Sömntuta, torkkrummet, skrymsle

Läsförståelse

- Varför kunde Ester inte somna på kvällen? (*bortom raderna*)
- Vad gjorde att Ester fick bråttom upp ur sängen? (*på raderna*)
- Vad höll killarna på med när Ester kontaktade dem? (*på raderna*)
- Varför behöver killarna städa lägenheten? (*på raderna*)
- Varför ska barnen göra nere i källaren? (*på raderna*)

Deckarfrågor

- Vad letar barnen efter i källaren? (*ledtrådar*)
- Vad är det som gör att Ester hittar en ledtråd? (*ledtrådar*)

Kapitel 5 – En glad och en sur

Ord och uttryck

- Bokningstavla, snoka

Läsförståelse

- Vad kunde barnen läsa ut av bokningstavlan? (*mellan raderna*)
- Vad är det som står högst upp på alla dörrar? (*på raderna*)
- Varför vill ingen ringa på dörren till A. Hjort? (*bortom raderna*)
- Varför blir Sigge förvånad när A. Hjort öppnar dörren? (*mellan raderna*)
- Varför får Sigge svårt att få fram sina frågor till A. Hjort? (*mellan raderna*)
- Vem är det som barnen möter utanför porten? (*på raderna*)
- Vad är det Ester retar Sigge för? (*på raderna*)
- Varför blir S. Bengtsson arg på barnen? (*bortom raderna*)

Deckarfrågor

- Vilken ledtråd får Ester av A. Hjort? (*ledtrådar*)
- Vad är det S. Bengtsson säger som barnen tycker är misstänkt? (*ledtrådar*)
- Varför ska barnen kolla upp A. Hjort och S. Bengtsson mer? (*misstänkta*)

Kapitel 6 – Gamla texter

Ord och uttryck

- Bibblan, ädelstenar, imperium, valv

Läsförståelse

- Vilken tid på dygnet är det i början av kapitlet? (*mellan raderna*)
- Varför vill Ester inte göra någon aktivitet med sina föräldrar? (*mellan raderna*)
- Varför ifrågasätter Esters mamma det Alfred sagt om Diamantkungen? (*bortom raderna*)
- Vad är det Ester och hennes pappa gör tillsammans efter frukosten? (*på raderna*)
- På vilket sätt betar sig Ester inte som man brukar på ett bibliotek? (*mellan raderna*)

Deckarfrågor

- Får Ester någon information om Diamantkungen av sina föräldrar? (*ledtrådar*)
- Vilka ledtrådar hittar Ester i tidningsartiklarna om Diamantkungen? (*ledtrådar*)
- Vilka ledtrådar hittar hon i den sista artikeln? (*ledtrådar*)

Kapitel 7 – Ett återseende

Ord och uttryck

- Slowmotion

Läsförståelse

- Varför tycker brödernas mamma att de inte ska bygga bilbana utanför sitt rum? (*bortom raderna*)
- Varför ska de gå hem till Alfred? (*på raderna*)
- Varför undrar Sigge om någon ställt in Ester på slowmotion? (*mellan raderna*)
- Vad bjuder Alfred barnen på för fika? (*på raderna*)
- Vad tror Alfred har hänt med källarfönstret? (*på raderna*)
- Vem ser de utanför fönstret? (*på raderna*)

Deckarfrågor

- På vilket sätt betar sig Sven Bengtsson misstänkt? (*ledtrådar, misstänkta*)
- Vilka ledtrådar får barnen om Diamantkungen av Alfred? (*ledtrådar*)
- Vet Alfred något om Anna Hjort och Sven Bengtsson? Vad? (*ledtrådar, misstänkta*)
- Vilken information ger Alfred om Råttan? (*ledtrådar, misstänkta*)

Kapitel 8 – På spaning

Ord och uttryck

- Strömknappen, städskrubb, ”gått upp i rök”

Läsförståelse

- Varför vill Harry att barnen ska säga ”kom” när de har pratat klart i telefonen? (*bortom raderna*)
- Varför tycker Sigge att Ester och Harry behandlar honom orättvist? (*bortom raderna*)
- Varför är Sigge rädd för råttor? (*på raderna*)
- Hur informerar Ester bröderna om att Råttan kommer? (*på raderna*)
- På vilka platser väntar Ester, Harry och Sigge efter Råttan? (*på raderna*)

Deckarfrågor

- Vad hoppas de få se när de spanar efter Råttan? (*ledtrådar*)
- Vem tror du Råttan pratar med i trappuppgången? (*ledtrådar*)
- Får de någon ledtråd efter spaningen? (*ledtrådar*)
- Hur upplever barnen platsen där de spanar? (*miljö*)

Kapitel 9 – En promenad och en glass

Ord och uttryck

- ”Spann som en symaskin”, strosade, blängde

Läsförståelse

- Varför hoppas Sigge att det är råttor som katten Tiger har ätit? (*mellan raderna*)
- Vad är det Ester ska handla? (*på raderna*)
- Varför kom Ester att tänka på artikeln om de underjordiska tunnlar? (*mellan raderna*)
- Varför vill inte kassörskan höra varför Ester kom tillbaka till butiken? (*bortom raderna*)
- Vilken sorts butik går Råttan och Anna Hjort in i? (*på raderna*)
- Vad tror Anna att Ester är ute efter? (*bortom raderna*)
- Hur lyckas Ester smita från Annas grepp? (*på raderna*)
- Varför vet inte Ester vad som hände med glassarna hon köpt? (*mellan raderna*)

Deckarfrågor

- Vilka ledtrådar är det Harry berättar om? (*ledtrådar*)
- Vilka misstänkta har barnen? (*misstänkta*)
- Varför tycker Ester att det är misstänkt att Råttan och Anna går in i en butik med Diamanter och ädelstenar? (*ledtrådar, misstänkta*)

Kapitel 10 – De tar ett beslut

Ord och uttryck

- ”Sjönk in i henne”, språngmarsch

Läsförståelse

- Varför blev fallet allvarigare efter Esters möte med Anna och Råttan? (*bortom raderna*)
- Varför vill barnen trots det inträffade ändå fortsätta med fallet? (*mellan raderna*)
- Vill alla tre barnen försöka lösa mysteriet? (*på raderna*)
- Varför tycker Sigge att det är läskigt att Råttan försvinner? (*bortom raderna*)
- Vem skriver i anteckningsboken? (*på raderna*)

Deckarfrågor

- Varför tror Ester att Råttan har smugit omkring i källaren? (*ledtrådar*)
- Vem kommer på idén om hur de kan se vart Råttan försvinner? (*ledtrådar*)

Kapitel 11 – En oväntad öppning

Ord och uttryck

- ”Gillrade fällan”, rasslade

Läsförståelse

- Vem av barnen är mest nervös? (*på raderna*)
- Vad ska Sigge köpa om han får hittelön? (*på raderna*)
- Hur kan barnen se var Råttan och Anna gick? (*på raderna*)
- Varför tycker Ester och Harry att Sigge ska gå först in i förrådet? (*på raderna*)
- Varför önskar barnen att katten Tiger kunde prata? (*mellan raderna*)
- Vad är det för ljud som barnen hör i källarrummet? (*på raderna*)

Deckarfrågor

- Hur är Harrys plan för att kunna se var Råttan och Anna tar vägen? (*ledtrådar, misstänkta*)
- Vilken ledtråd ger Anna barnen när de hör henne prata i korridoren? (*ledtrådar*)
- Vilken ledtråd ger katten Tiger barnen? (*ledtrådar*)

Kapitel 12 – De hemliga gångarna

Ord och uttryck

- ”Nu är det rensat”, lönlöst

Läsförståelse

- Varför vill Sigge inte gå först ner i tunneln? (*bortom raderna*)
- Varför ringer inte Ester till polisen? (*på raderna*)
- Var har Ester tidigare läst om tunnlar? (*mellan raderna*)
- Hur vet de vilken tunneln de ska gå in i? (*på raderna*)
- Vilken koppling har Anna till Diamantkungens assistent Anita? (*på raderna*)
- Varför ville Diamantkungen gömma diamanterna? (*mellan raderna*)
- Varför tycker Sigge att Råttan och Anna inte kan lämna dem i tunnlar? (*på raderna*)

Deckarfrågor

- Hur upplever barnen tunneln som de kommer i? (*miljö*)
- Vilka bevis får barnen på att Råttan och Anna har hittat diamanterna? (*ledtrådar, misstänkta*)
- Hur försöker Ester fånga Råttan och Anna? (*upplösning*)

Kapitel 13 – En mörk tunnel

Ord och uttryck

- ”En strimma ljus”, ”tog spjörn”, kalufs, häpet

Läsförståelse

- Varför tror Harry att det inte går att ringa på mobilen i tunneln? (*på raderna*)
- Vad tycker Ester att de borde gjort istället för att alla skulle gå ner i tunnlar? (*på raderna*)
- Vad är det som får Harry att tro sig veta att en tunnel leder ut? (*på raderna*)
- Varför vill Sigge först inte gå vidare i tunneln? (*mellan raderna*)
- Varför tvekade inte Sigge att gå först uppför stegen till brunnen? (*mellan raderna*)

Deckarfrågor

- Varför säger Ester att de måste skynda sig och inte har någon tid att förlora? (*upplösning*)

Kapitel 14 – Tusen stjärnor

Ord och uttryck

- Fräste, ”Myndig röst”, ”glittra som tusen stjärnor”

Läsförståelse

- Varför springer barnen hem till Alfred? (*på raderna*)
- Vad gör att Alfred litar på vad barnen säger? (*bortom raderna*)
- Vad letar Anna och Råttan efter i lägenheten? (*på raderna*)
- Varför tycker Anna att polisen inte hade rätt att gripa henne? (*mellan raderna*)
- Varför är Anna svart i blicken när polisen leder ut henne? (*mellan raderna*)
- Vad är det i tygpåsen som polisen visar upp? (*på raderna*)

Deckarfrågor

- Hur ska barnen hindra tjuvarna från att smita? (*upplösning*)
- Vilka ska gripa tjuvarna? (*upplösning*)

Kapitel 15 – En glass till slut

Ord och uttryck

- ”I ens närhet”

Läsförståelse

- Varför gillar barnen inte namnet ”Ungdomsdeckarna”? (*mellan raderna*)
- Vem är deckarklubbens ”fjärde medlem”? (*på raderna*)
- Varför kallar sig barnen ”De tre tigrarna”? (*på raderna*)
- Vad tänker barnen köpa? (*på raderna*)
- Varför känner sig Ester lycklig? (*bortom raderna*)

Deckarfrågor

- Varför var kikaren viktig för att få ledtrådar till fallet? (*ledtrådar*)
- På vilket sätt hade katten Tiger en viktig roll i lösningen av mysteriet? (*upplösning*)
- Vem hade köpt Diamantkungens lägenhet efter att han dog? (*ledtrådar, misstänkta*)

ÖVNING

Syfte

Syftet med övningen är att stimulera eleverns kreativa skrivande och öka läslusten genom att erbjuda ett verktyg för att synliggöra en berättelses uppbygg och därmed även förståelse för texter.

Förslag på tillvägagångssätt

Beroende på åldersgrupp och elevernas vana att arbeta med texter kan du behöva anpassa tillvägagångssättet. Här är ett exempel på hur du kan lägga upp övningen.

1. Gå igenom matrisen med en deckarens beståndsdelar med eleverna (se bilaga 1).
2. Läs Diamantkungen med eleverna och gå igenom utvalda frågor från avsnittet ovan ("Kapitel för kapitel").
3. Återkoppla till matrisen om en deckares beståndsdelar (här kan du använda exempelmallen i bilaga 2).
4. Låt eleverna hitta på egna berättelser genom att fylla i matrisen.
5. Låt eleverna skriva ner sina berättelser (använd gärna bilaga 3 för inspiration).

KONTAKT

Hemsida: peterlindstrom.nu

E-post: peter@peterlindstrom.nu

Instagram: [peter.lindstrom.forfattare](https://www.instagram.com/peter.lindstrom.forfattare)

Facebook: [facebook.com/Detretigrarna](https://www.facebook.com/Detretigrarna)

BILAGA 1

BERÄTTELSEN NAMN:		SKRIVEN AV:
HUVUDPERSONER	MILJÖ	MYSTERIER
LEDTRÅDAR	MISSTÄNKTA	UPPLÖSNING

BILAGA 2

BERÄTTELSENS NAMN Diamantkungen. Del 1 i serien "De tre tigrarna"		SKRIVEN AV Peter Lindström
HUVUDPERSONER Ester. Hon är 11 år och bor med sin mamma och pappa. Hon är modig och nyfiken. Harry. Han är 11 år och är storebror till Sigge. Han tycker om att läsa och att uppfinna saker. Sigge. Han är också 11 år. Han är tycker om mysterier men blir lätt rädd.	MILJÖ Berättelsen utspelar sig på Södermalm i Stockholm. Barnen bor i ett hus med många lägenheter. Där finns det en vind och en källare med många mörka gångar.	MYSTERIER I huset där barnen bor har det bott en diamanthandlare. När han dog var hans förmögenhet som bortblåst. Var har diamanterna tagit vägen? Barnen ser ett trasigt källarfönster och de försöker lista ut vem som har förstört det.
LEDTRÅDAR Det är jord på golvet i källaren. Anna Hjort säger att hon visste att det var i tvättstugan som fönstret var trasigt. Ester hittar en artikel där det står om tunnlar under staden. Anna och Råttan går in i en Diamantaffär.	MISSTÄNKTA Anna Hjort Sven Bengtsson "Råttan"	UPPLÖSNING Barnen följer efter Anna Hjort och Råttan ner i en källargång där de blir instängda. Osv...

EXEMPEL

BILAGA 3

EXEMPEL PÅ ORD OCH BÖRJAN PÅ MENINGAR SOM PASSAR I DECKARE

ORD

BÖRJAN PÅ MENINGAR

- Plötsligt...
- Det var märkligt...
- Mitt i natten...
- Jag vaknade med ett ryck...
- Jag smög efter...
- Hur kunde...
- När jag såg...
- Jag blev överraskad när...
- Hur kunde...
- Jag trodde att...
- Under tiden som...
- Då hittade jag...
- Det var samma...
- När hade...
- Äntligen...
- Det var misstänkt...
- Varför hade jag...
- Det var mörkt när...

BILAGA 4

STÖDSTRUKTUR

En deckares beståndsdelar

- **Huvudpersoner.** Den eller de personer som står i centrum för berättelsen. Ofta är det dessa som driver fram till lösningen av bokens mysterium.
- **Miljö.** De platser och tidsepoker som historien utspelar sig på.
- **Mysterium.** Oftast finns ett huvudmysterium som driver handlingen framåt. Det kan dock även finnas andra mysterier i berättelsen, där vissa kan vara en del av huvudmysteriet medan andra är sidospår.
- **Ledtrådar.** Pusselbitar som mer eller mindre tydligt planteras under berättelsens gång. Dessa hjälper huvudpersonen att komma vidare i fallet och även till slut finna en lösning på det. Var uppmärksam på de ledtrådar som medvetet för tankarna åt andra håll än lösningen för att öka spänningen.
- **Misstänkta.** En eller flera personer som kan ha skapat/orsakat mysteriet. Ibland kan läsaren avskriva en misstänkt innan huvudpersonen gör det.
- **Upplösning.** När mysteriet får sin förklaring och eventuella brottslingar ofta får stå till svars för sin handling. Upplösningen är ofta berättelsens klimax.

Olika nivåer av förståelse i läsningen

- **På raderna.** I dessa fall kan du hitta svaren direkt i texten.
- **Mellan raderna.** Här kan du dra slutsatser kring sådant som inte sägs rakt ut.
- **Bortom raderna.** Här reflekterar du i ett större perspektiv kring texten.